

 FACULTY OF ECONOMICS AND
BUSINESS ADMINISTRATION

stuveco
STUDENTENRAAD FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

DE HOMO ECONOMICUS

*3^e Bachelor TEW
2019 – 2020*

www.stuveco.be

OF... ZELF BIJLES
GEVEN?

www.skillhouse.one

ZOEK BIJLES

- Leer van je medestudent!
- Wie kan je beter helpen dan iemand die met glans geslaagd is voor hetzelfde vak?
- Bepaal onderling locatie, tijdstip en prijs
- Verhoog je slaagkansen aanzienlijk

GEEF BIJLES

- Help een medestudent uit de nood!
- Geen testen af te leggen, wij vertrouwen jouw ervaring
- Denk eraan dat bijles geven goed staat op je CV
- En je verdient er een centje mee!

SKILLHOUSE

www.skillhouse.one

INHOUDSOPGAVE

Introductie	4
Het Bestuur	4
Wat is stuveco	5
Algemene vergaderingen	5
Studelen	5
sociale media.....	5
Algemene vakken	7
CORPORATE FINANCE	7
Management accounting.....	11
Financiële wiskunde a	13
Onderzoeksmethoden II	14
productie- en logistiek beleid	16
Informatiesystemen	18
Personeelsbeleid.....	20
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	21
Keuzevakken	36
Landbouw en voedingseconomie (Prof. Dr. Xavier Gellynck).....	36
Economische systemen in Oost-Europa en China (Prof. Dr. Bruno Merlevede.....	36
Economische geografie (Prof. Dr. Frank Witlox)	37
Economie en ethiek (Prof. Dr. Ludovic Peferoen)	38
Ontwikkelingseconomie (Prof. Dr. ir. Marijke D'Haese)	38
Sociaal recht (Prof. Dr. Patrick Humblet).....	39
Rechtseconomie (Prof. Dr. Ben Depoorter)	40
Arbeid en tewerkstelling (eddy omey)	42

INTRODUCTIE

Beste Bachelors

Om jullie zo goed als mogelijk voor te bereiden op de examens voorziet Stuveco, de Studentenraad van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, deze bundel met examenvragen van de voorbije jaren. Naast examenvragen voorzien wij ook algemene informatie over het vak en tips om te studeren.

We updaten de vakken jaarlijks om jullie de correcte informatie te geven. We hebben echter niet over alle vakken examenvragen ontvangen waardoor sommige vakken nog oude informatie bevatten. Wij vermelden dit expliciet voor ieder vak. Desalniettemin is de professor verplicht jullie te informeren in het begin en rond het einde van het semester over zijn/haar evaluatiemethode. Je kan alle informatie over een vak ook terugvinden in de studiegids van dit vak.

Voor elk vak kan je de scoredistributie terugvinden op oasis.ugent.be onder dit schooljaar -> 'mijn cursussen'. Hier vink je een vak aan en kan je bovenaan de pagina 'score distributie' aanduiden om de gemiddelde scores van het vak over 5 jaar of minder te zien.

Jullie kunnen ons helpen om de Homo Economicus up-to-date te houden door na elk examen de Google Doc, geplaatst in de Facebook groep van jouw jaar, in te vullen. Zo help jij de studenten na jou en krijg jij up-to-date examenvragen voor het volgende jaar van voorgaande studenten. Goeie deal, toch?

Voor Stuveco is dit een manier om jullie te helpen met de voorbereidingen voor de examens. Dit is echter slechts een hulpmiddel om jullie meer informatie te geven over de vakken. Niets meer, niets minder.

We wensen jullie veel success met de examens!

In de naam van Stuveco, jullie faculteitsraad.

HET BESTUUR

Max Thomas	Voorzitter	voorzitter.stuveco@UGent.be
Laura Lambrecht	Ondervoorzitter	ondervoorzitter.stuveco@UGent.be
Maxime Mulliez	Penning	penning.stuveco@UGent.be
Louise Dillen	Onderwijs	onderwijs.stuveco@UGent.be
Gevorg Shahinyan	Communicatie	communicatie.stuveco@UGent.be
Vedran Deckmyn	ICT	ict.stuveco@UGent.be

WAT IS STUVECO

Stuveco is de faculteitsraad van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde aan Universiteit Gent. Wij zorgen voor de communicatie tussen de studenten en de faculteit. Onze hoofdtaak is om de belangen van de student te vertegenwoordigen. Onze studentenvertegenwoordigers zijn lid van verschillende commissies en raden waarin zij, samen met professoren en assistenten, onze faculteit vertegenwoordigen.

Wij beheren de site www.stuveco.be waarin we jullie informeren over onze Algemene Vergaderingen en 'Studelen'.

ALGEMENE VERGADERINGEN

Elk jaar organiseren wij 4 à 5 Algemene Vergaderingen waarin wij verschillende onderwerpen bespreken met onze leden. Wij delen informatie mee over beslissingen gemaakt in de commissies en raden en discussiëren hier ook voorafgaand over zodat iedereen zijn mening kan geven. Na elke vergadering maken wij een verslag dat wordt gepost op Ufora en onze site.

Elke student ingeschreven aan de Faculteit Economie en Bedrijfskunde kan deze Algemene Vergaderingen bijwonen. Deze studenten kunnen lid worden van verschillende commissies waarin zij de stem van alle studenten aan onze faculteit zullen vertegenwoordigen.

In mei verkiezen we het bestuur voor het volgende academiejaar. Om te mogen stemmen moet je minstens 2 keer naar een Algemene Vergadering geweest zijn gedurende het hele academiejaar zodat wij zeker zijn dat jullie weten wat de functies inhouden.

STUDELEN

Studelen is een belangrijk deel van onze website. Hier delen studenten samenvattingen die zij gemaakt hebben. Elke student kan GRATIS samenvattingen uploaden en downloaden. **Universiteit Gent verbiedt het delen van samenvattingen tegen financiële vergoeding. Indien je dit toch doet kan dit ernstige gevolgen hebben, tot zelfs schorsing als gevolg. Studelen is dus de enige en beste manier om samenvattingen te delen en te krijgen.**

Om samenvattingen te uploaden en downloaden dien je enkel een gratis account aan te maken op onze site. Vergeet zeker niet samenvattingen te beoordelen zodat de studenten na jou weten welke samenvattingen het beste zijn om vakken te leren.

SOCIALE MEDIA

Studentenraad Stuveco

Stuveco

FSR - Stuveco

Vandelanotte
More than accountants

ACCOUNTANCY & AUDIT
TAX & LEGAL
BUSINESS SOLUTIONS
FAMILY & COMPANY

WIE VOOR VANDELANOTTE

KIEST, BLIJFT PLAKKEN!

www.vandelanotte.be/jobs

ANTWERPEN - ZELE - BRUSSEL - BRUGGE - KORTRIJK - GENT - DOORNIK - AALST - RIJSEL

ALGEMENE VAKKEN

CORPORATE FINANCE

Professor: Sophie Manigart

sophie.manigart@ugent.be

ALGEMEEN

Dit vak wordt in het Engels gegeven en heeft een groepswerk op 4 punten. Op het examen worden meerkeuzevragen gesteld die peilen naar kennis van de theorie (regelmatig ook in de vorm van kleine oefeningen), alsook oefeningen. Inzicht in de oefeningen is essentieel om te slagen.

Aangezien het vak slechts recent in het Engels onderwezen wordt, zijn de beschikbare voorbeeldvragen nog in het Nederlands. (Enkel de taal is veranderd, niet de inhoud).

EXAMEN

THEORIE

- 1) Een risicoloze beleggingsportefeuille samenstellen die enkel bestaat uit 2 risicovolle beleggingsopportunities is enkel mogelijk als:
 - Beide aandelen perfect positief gecorreleerd zijn.
 - Beide aandelen perfect negatief gecorreleerd zijn.
 - De correlatie van beide aandelen gelijk is aan nul.
- 2) Welke stelling geldt niet als de markten efficiënt zijn in de halfsterke vorm, maar niet in de sterke vorm?
 - Met behulp van de technische analyse kunnen er geen superrendementen gerealiseerd worden.
 - Na de aankondiging van het nieuws dat de winst onverwacht hoger is dan verwacht, is het niet mogelijk om superrendementen te realiseren.
 - Kleine beleggers kunnen even veel winst realiseren op hun beleggingen als de leden van de directie met inside information.
 - Alle informatie gaat snel en accuraat terecht komen in de prijzen.
- 3) Een onderneming verkeert in acute liquiditeitscrisis. Welke maatregel gaat niet helpen om de liquiditeitsproblemen op te lossen?
 - De betalingstermijnen met de leveranciers opnieuw negotiëren om uitstel van betaling te bekomen.
 - De verkoop van activa zoals oude gebouwen.
 - Het verlagen van de operationele kosten.
 - De uitgifte van nieuwe aandelen.
- 4) Onderneming Alpha heeft een multiple ondernemingswaarde op EBIT van 5 terwijl onderneming Beta een multiple ondernemingswaarde op EBIT heeft van 7. Welke van volgende uitspraken kan geen verklaring zijn voor dit verschil in waarde?
 - Onderneming Alpha heeft lagere groeiverwachtingen dan onderneming Beta.

- De financiële markten zijn niet efficiënt.
- Onderneming Alpha heeft een hogere schuldgraad dan onderneming Beta.
- Onderneming Alpha heeft een hoger risicoprofiel dan onderneming Beta.

5) Welke stelling is fout?

- In een evenwichtige en gezonde financiële situatie is het beschikbare nettobedrijfskapitaal ongeveer even groot als de nettobedrijfskapitaalbehoefte.
- Distributieondernemingen hebben een negatieve nettobedrijfskapitaalbehoefte.
- Volgens de hedgingbenadering moet de nettobedrijfskapitaalbehoefte gefinancierd worden met langetermijnfinanciering.
- De gemiddelde voorraadperiode inkrimpen verhoogt de nettobedrijfskapitaalbehoefte.

6) Als op basis van CAPM berekend wordt dat een aandeel 20 euro waard is en uit de historische gegevens afgeleid kan worden dat het aandeel 22 euro waard is, dan geldt: -

- Het verwacht rendement = het vereist rendement
- Het verwacht rendement > het vereist rendement
- Het verwacht rendement < het vereist rendement
- Dit kan je niet weten aan de hand van bovenstaande gegevens.

7) Tussen welke partijen kan geen agency probleem ontstaan?

- Kleine schuldeisers en grote aandeelhouders
- Management en kredietinstelling
- Management en de werknemers

8) Wanneer zal het voor onderneming A voordeliger zijn om een hogere schuldgraad te hebben dan onderneming B?

- A investeert meer in onderzoek en ontwikkeling
- A bezit gebouwen, B huurt
- A heeft meer twijfelachtige inkomsten, terwijl de inkomsten van B zekerder zijn

9) Oefening op een agency-probleem. Je krijgt van een bepaald project de verschillende scenario's. Er wordt gevraagd wie het project zal willen doorvoeren.

- Enkel de aandeelhouders
- Enkel de schuldeisers
- Beiden
- Geen van beiden

10) Onderneming Alpha heeft een obligatielening met warrants uitgegeven terwijl onderneming Beta een converteerbare obligatielening heeft uitgegeven. Welke stelling geldt niet bij de uitoefening van de warrants en de conversie van de converteerbare obligatielening?

- De liquiditeitspositie van onderneming Alpha en Beta verbetert.
- De solvabiliteitspositie Alpha en Beta verbetert.
- De liquiditeits- en solvabiliteits- van Alpha verbeteren terwijl de solvabiliteitspositie van Beta verbetert.
- De liquiditeits- van Alpha verbetert en de solvabiliteitspositie van Beta verbetert.

11) Walmart is een grote distributieonderneming in de VS. Silicon X is een innovatieve onderneming in de technologiesector. Wat kan je zeggen over de bèta's van deze ondernemingen?

- De bèta van Walmart is groter dan 1 en die van Silicon X kleiner dan 1.
- De bèta's zijn beide groter dan 1.
- De bèta van Walmart is kleiner dan 1 en die van Silicon X groter dan 1.
- Beide bèta's zijn kleiner dan 1.

12) Onderneming Bumba NV geeft op 1 januari 2009 aandelen uit tegen een prijs gelijk aan € 25 per aandeel. Er worden 2 348 000 aandelen op de publieke markt aangeboden. De onderneming voorspelt dat ze volgend jaar een totaal bedrag aan dividenden zal uitkeren gelijk aan € 2 935 000. Het vereist rendement bedraagt 9%. Er van uitgaande dat de dividenden tot in het oneindige zullen groeien, wat is dan de constante groeivoet g ?

- $g = 3\%$
- $g = 4\%$
- $g = 5\%$
- geen enkele van de bovenstaande antwoorden is juist

13) Welke uitspraak over het risico van een aandelenportefeuille is FOUT?

- Een onderneming die een slecht product moet terugroepen uit de markt is een voorbeeld van het onsystematisch risico.
- Indien in een groot aantal aandelen belegd wordt, dan wordt een groot deel van het onsystematisch risico geëlimineerd.
- De stijging van de energieprijzen is een voorbeeld van het marktrisico.
- Een goed gediversifieerde portefeuille is een portefeuille die bestaat uit een voldoende groot aantal aandelen met rendementen die onderling hoog gecorreleerd zijn.

14) Een beursgenoteerde onderneming plant een kapitaalsverhoging, waarmee ze hoopt €200 miljoen op te halen. Op dit ogenblik staan er 50 miljoen aandelen uit, die een nominale waarde van €15 en een marktwaarde van €26 hebben. De begeleidende bank geeft aan dat de nieuwe aandelen dienen uitgegeven te worden tegen een lagere prijs dan de huidige marktwaarde, nl. €20 per aandeel. De oude aandeelhouders behouden natuurlijk het recht om als eerste in te tekenen op de kapitaalsverhoging. Wat zal de waarde van de oude aandelen zijn na uitoefening van de rechten, verondersteld dat de markten perfect zijn?

- € 21
- € 25
- € 26
- € 30
- Er zijn te weinig gegevens om dit te kunnen berekenen.

OEFENINGEN

1. Een uitgebreide opgave van een investeringsanalyse (te vergelijken met de oefeningen uit de oefeningenlessen) waarbij:

- Je het minimum vereist rendement moet berekenen.
- Je a.d.h.v. de NAW-methode moet nagaan of het rendabel is om het investerings- project

uit te voeren (hierbij gebruik makende van een opgegeven minimum vereist rendement, dus niet van het resultaat van vraag 1)

- Wat zou er gebeuren met de analyse en de NAW indien:
 - De onderneming in haar geheel verlieslatend is.
 - De bedrijfseconomische levensduur 3 jaar is i.p.v. 4 jaar.
 - De verkoop van de hometrainers ervoor zou zorgen dat de verkoop van de crossers zou afnemen.
2. Een oefening op waardering waarbij je:
- De FCF moet berekenen.
 - De waarde van de onderneming moet berekenen indien de onderneming enkel met EV gefinancierd is en het groeipercentage van de winst 4% bedraagt.

Veronderstel dat het niet realistisch is om te veronderstellen dat de winst elk jaar met 4% zal groeien. Je krijgt de resultaatberekening gedurende 4 jaar.

- Bereken de waarde tijdens de expliciete planningsperiode.
 - Bereken de ondernemingswaarde na de expliciete planningsperiode.
 - Bereken de totale ondernemingswaarde en de waarde van het eigen vermogen.
 - Bereken de P/W en P/C van de onderneming. (Je krijgt een tabelletje met multiples van andere ondernemingen.)
 - Waarom kan de waardering via multiples afwijken van de waardering via DCF?
 - Bereken de ondernemingswaarde indien de onderneming nu niet enkel met EV, maar ook met VV gefinancierd is. Vermeld duidelijk waar het verschil zit met vraag 2.
3. Oefening waarbij je de NCW berekenen van twee projecten, met een verschillende looptijd van inkomsten en leningen.
4. Oefening op de waarde van een onderneming en de GGKK van deze onderneming.

MANAGEMENT ACCOUNTING

Professor: Sophie Hoozée

sophie.hoozee@ugent.be

ALGEMEEN

Het examen bevat zowel theorie (multiple-choice) als oefeningen. De oefeningen op het examen zijn gelijkaardig aan de oefeningen die behandeld worden tijdens de oefeningenlessen. Tijdens het oefeningexamen is het aangeraden om goed door te werken.

EXAMEN

1. Beschouw volgende boekingen gedurende het jaar N0 in onderneming Enva NV:

Er wordt een investering gedaan voor het verhogen van de voorraad grondstoffen gedaan. Deze investering bedraagt 2.500,00 euro. Gedurende jaar N0 wordt 75% van de grondstoffen verbruikt. Om de liquiditeit van de onderneming te waarborgen is er in jaar N0 een bijkomende financiering nodig. Een financiële instelling is bereid een kaskrediet van 5.000,00 euro te verstrekken. Dit krediet moet tegen het einde van het jaar aangezuiverd worden. De interestkosten op dit kaskrediet worden geschat op 350,00 euro. De verwachte vennootschapsbelasting bedraagt 14.500,00 euro. De onderneming wil deze belasting vooraf betalen.

Bovenstaande verrichtingen leiden volgens de boekhouder tot onderstaande kosten, uitgaven, opbrengsten en ontvangsten:

- ✓ kosten N0: 2.850,00 euro
- ✓ uitgaven N0: 22.350,00 euro
- ✓ ontvangsten N0: 5.000,00 euro
- ✓ opbrengsten N0: 5.000,00 euro

Welke van bovenstaande bedragen zijn correct?

- A. De kosten en de uitgaven
- B. De uitgaven en de ontvangsten
- C. De ontvangsten en de opbrengsten
- D. De kosten en de opbrengsten

2. Het 'target cost reduction objective' wordt berekend als het verschil tussen:

- A. De 'drifting cost' en de 'allowable cost'
- B. De 'drifting cost' en de 'target cost'
- C. De 'as-if cost' en de 'target cost'
- D. De 'target cost' en de 'allowable cost'

3. Standaardkosten zijn

- A. vermijdbare, toelaatbare kosten
- B. vermijdbare, niet-toelaatbare kosten
- C. niet-vermijdbare, toelaatbare kosten
- D. niet-vermijdbare, niet-toelaatbare kosten

4. Cost pools bestaan uit verschillende kostensoorten. Welke fout is het?
 - Agregatiefout
 - Meetfout
 - Meetkost
 - Specificatiefout
5. Een onderneming heeft de mogelijkheid onderdeel Y uit te besteden. Nu is het wel zo dat er verleden maand een voorraad grondstoffen van 1.500,00 euro exclusief BTW werd aangekocht voor het produceren van onderdeel Y. Deze grondstoffen worden nergens anders in het productieproces gebruikt.

Welke van onderstaande stellingen is correct?

- A. De kosten van de grondstoffen zijn voor deze make-or-buy beslissing relevant. De kosten worden exclusief BTW opgenomen.
 - B. De kosten van de grondstoffen zijn voor deze make-or-buy beslissing niet relevant.
 - C. De kosten van de grondstoffen zijn in deze make-or-buy beslissing relevant. De kosten worden inclusief BTW opgenomen.
 - D. De kosten van de grondstoffen zijn relevant als ze niet kunnen verkocht worden aan derden.
-
6. Capacity cost rate berekenen. Indirecte kosten 10 000, directe kosten 5000, ongebruikte capaciteit 20%, 10 werknemers werken 2000h per jaar = 20 000 per jaar

FINANCIËLE WISKUNDE A

Professor: Michèle Vanmaele

michele.vanmaele@ugent.be

ALGEMEEN

Zowel theorie als oefeningen bestaan uit open vragen, beide voor de helft van het puntentotaal.

EXAMEN

- ✓ Leg vruchtgebruik uit in woorden.
- ✓ Op wat wordt er roerende voorheffing gevraagd?
- ✓ Van een formule vertrekken en omzetten naar de formule van de prijs tussen twee conversieperioden.
- ✓ Vertrekken van een differentievergelijking en daaruit de formule van schuldsaldo afleiden in functie van delgingsbestanddelen.
- ✓ Interestbedrag bepalen bij lening op vaste termijn eenmalige interest, algemene annuïteit. Wat is hierbij het verband met periodieke betaling interest.

ONDERZOEKSMETHODEN II

Professor: Patrick Van Kenhove

patrick.vankenhove@ugent.be

ALGEMEEN

Dit vak heeft een groot groepswerk op 1/3 van het puntentotaal. Hiervoor is het aangeraden om aanwezig te zijn op de feedback-momenten. Bekijk voor dit vak zeker de lesopnamen opnieuw. In de laatste les overloopt de prof voorbeeldexames, die een zeer goede representatie vormen van het examen.

EXAMEN

- ✓ Wat stond er op het bord in GROTE letters en mag je niet met elkaar verwarren? (0,5 ptn)
 - ✓ Leg uit: Kaderfout (0,5 ptn)
 - ✓ Een bedrijf voert voor 2 merken (Merk A en Merk B) een reclamecampagne. Dit zijn de cijfers voor beide merken voor en na de campagne. Merk A: 40% => 55%, Merk B: 92% => 97%. Bereken op 3 manieren de procentuele verandering? (3 ptn)
 - ✓ WSS, BSS en TSS berekenen zoals op de slides (3 of 4 ptn)
 - ✓ Wat is er mis met volgende managementvraag: Hoe kunnen we onze omzet verhogen met 10%? → STRIKVRAAG: dit is een onderzoeksvraag en geen managementvraag (0,5 ptn)
 - ✓ Je krijgt gebalanceerde schaal over 'TROUWE' klanten van de delhaize. Wat is hier fout aan? → je weet dat trouwe klanten wss 'tevreden' zullen aanduiden → werken met ongebalanceerde vraag
 - ✓ Vraag over Hoofdeffecten en Interactie-effecten.
- ✓ Je ondervraagt 1200 mensen waarvan 600 GSM-bezitters en 600 niet-GSM bezitters. Bij de GSM-bezitters zijn er 300 die jonger zijn dan 35 en 300 die ouder zijn dan 35. Hetzelfde geldt voor de niet-GSM bezitters (300 zijn jonger dan 35, 300 ouder dan 35). Zet deze gegevens in een tabel, voeg percentages toe (op de juiste manier !!!) en concludeer.
- Nu doe je volgende bijkomende vaststelling: er zijn 800 hoger opgeleiden en 400 lager opgeleiden in jouw steekproef. 400 hogeropgeleiden zijn jonger dan 35 en 400 zijn ouder dan 35; 200 lageropgeleiden zijn jonger dan 35 en 200 zijn ouder dan 35. 140 hoger opgeleiden, jonger dan 35 bezitten een GSM; 260 hoger opgeleiden, ouder dan 35 bezitten een GSM. 160 lager opgeleiden, jonger dan 35 bezitten een GSM; 40 lager opgeleiden, ouder dan 35 bezitten een GSM.
- Wat concludeer je nu, na toevoeging van de variabele 'hoog-laag opgeleid'
- ✓ Is er een verband tussen de unidimensionaliteit van een construct en de interne consistentie betrouwbaarheid? Zo ja, welk? Leg uit. Wees volledig in je antwoord!
 - ✓ Veronderstel de interne consistentie betrouwbaarheid van een construct is zeer goed, maar toch is de betrouwbaarheid in het algemeen slecht. Hoe kan dit? Geef uitleg.
 - ✓ De discriminantvaliditeit van twee constructen is zeer goed (laag cijfer), de unidimensionaliteit is voor beide constructen ook zeer goed. Toch is de interne validiteit

heel slecht. Hoe kan dit. Leg uit?

- ✓ Strikvraag waarbij analyse niet kan door expected count lager dan 20%.
- ✓ Een onderzoeker wenst na te gaan hoe kinderen reageren op een bepaalde reclamespot. In een labo worden de gelaatsexpressies van elk kind grondig bestudeerd wanneer het naar de televisie reclamespot kijkt. Er is een voorgedeed schema met 10 gezichtsexpressies. 5 onderzoekers hebben een training gekregen in het coderen van gezichtsexpressies aan de hand van dit schema. Zij coderen de gelaatsexpressie onafhankelijk en blind van elkaar op het moment dat het kind het merk ziet in de reclame. Dus elke onderzoeker geeft voor elk kind een getal in van 1 tot 10 (elk getal staat voor één van de voorgedeede gezichtsexpressies uit het schema). Dit onderzoek wordt uitgevoerd bij 100 kinderen uit de doelgroep. Ik wil de betrouwbaarheid nagaan van de meting.
Hoe doe ik dit? Hoe noemt die techniek? Geen uitleg nodig enkel een exacte naam.
- ✓ Een toevalsmatige steekproef bij 100 personen uit een oneindige populatie, levert volgende resultaten op: 50% scoort 9 op algemene tevredenheid, 40% scoort 6 en 10% scoort 3. Wat kan je concluderen? Tip: bij elke berekening/stap telkens afronden naar 0 cijfers na de komma (bvb 2,78 wordt 3).
- ✓ Wanneer gebruiken we de Bonferonni test bij oneway anova?
- ✓ Wat is de link tussen de vraaghierarchie en steekproeftrekking?
- ✓ Wat kan je nagaan met een multitrait/multimethod analyse? (wees volledig)
- ✓ Er is een conflict tussen wat we geleerd hebben over één van de componenten van 'vragenlijsten – inhoud van de vragen' met wat we geleerd hebben over het meten van latente variabelen via geobserveerde variabelen. Tip: betrek er interne en externe validiteit ook maar bij. Het antwoord kan zeer kort.
- ✓ Waarom gaat men bij één van de formules om het confidentie-interval te berekenen dikwijls uit van een $p=50\%$?

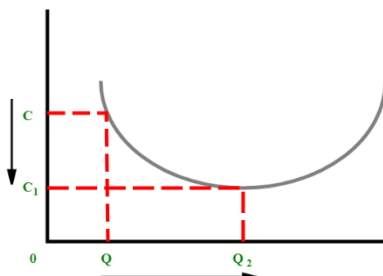
PRODUCTIE- EN LOGISTIEK BELEID

Professor: Veronique Limère veronique.limere@ugent.be

EXAMEN

THEORIE

- ✓ Wat is delphi methode?
- ✓ Invulvraag job shop vs continuous production
- ✓ Bullwhip effect vs vendor managed
- ✓ Wat is bedoeld met (klantenorder) ontkoppelingpunt en welke factoren hebben een invloed op de ligging ervan?
- ✓ Wat is een ERP-systeem? Geef twee grote spelers.
- ✓ Wat is een kanbansysteem? In welke omstandigheden kan het als een onderdeel van een planningssysteem gebruikt worden?
- ✓ Wat is bedoeld met JIT als filosofie?
- ✓ Wat wordt bedoeld met "Lean Manufacturing"?
- ✓ Wat is een Gantt Chart + teken er een
- ✓ Wat zijn de principes van een value map en wat is een value map?
- ✓ If you want the consignee to be responsible for goods while they are in transit you should ship products:
 - A – FOB Destination
 - B – None of the these is correct
 - C – Using Delivered Pricing
 - D – Using Single Zone Pricing
- ✓ Given: ROP = 240 pieces, Expected demand = 40, Lead time = 5 days.
What is the risk of a stock-out?
 - A- 30-31%
 - B- 69-70%
 - C- 50%
- ✓ This graphic shows us:

- ✓
 - A-Economies of scale
 - B- Diseconomies of scale

C- Economies of scale and diseconomies of scale

D- Economies of scale nor diseconomies of scale

- ✓ A disadvantage of AS/RS is that it:
 - A.results in greater product damage
 - B. is not flexible
 - C. reduces labor productivity
 - D. reduces storage density

OEFENINGEN

Mogelijke oefeningen: productiviteitsverandering, gelijkaardige oefeningen over inventory, production plan maken, master schedule oefening, forecast met TAF, stockout risk voor gegeven ROP, eoq en epq berekenen, quantity discount berekenen, formule van maximum inventory toepassen

INFORMATIESYSTEMEN

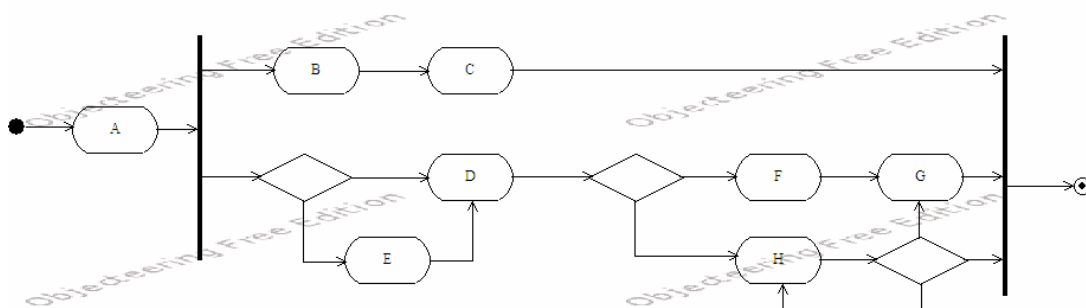
Professor: Geert Poels geert.poels@ugent.be

ALGEMEEN

Het examen is open-boek, dus als vanzelfsprekend ligt de nadruk op inzicht. Over elk hoofdstuk komt er een vraag. Ook over de gastspreker zal één vraag worden gesteld.

EXAMEN

1. Je krijgt een foutief BPMN-model. Hierin moet je de 'deadlock' aanduiden. Dit is een plaats waar tokens die het model doorlopen, vast blijven zitten en waardoor tokens dus nooit tot bij de end node komen. Vervolgens wordt gevraagd hoe vaak (maximaal) een mail verstuurd wordt naar eenzelfde klant om te zeggen dat hun aanvraag geweigerd is. Om dit te berekenen moet je opnieuw redeneren met de tokens. Als laatste stap in deze vraag, wordt je gevraagd om het BPMN-model te verbeteren.
2. Maak een ER diagram van onderstaande situatie.
Je wil een applicatie maken om bij te houden hoeveel goals een speler op het WK voetbal maakt in elke bespeelde positie. Hierbij beschik je over de volgende informatie: Een speler beschikt over een rugnummer en maakt deel uit van een ploeg (land). Elke speler heeft een vaste positie op het veld, maar wordt ook af en toe ingezet op een andere positie. Je houdt bij hoelang elke speler in elke positie speelt, of die speler gescoord heeft, in welke minuut die speler gescoord heeft, of het al dan niet een owngoal was en wie de assist gaf. Over de match onthoud je de datum, het begintijdstip, de plaats waar de match gespeeld werd en de ronde van het WK (bvb. kwartfinale).
3. Wat is het verschil tussen SAP S/4HANA en SAP ERP? Waarom zou een bedrijf het ene boven het andere verkiezen? (Gastcollege)
4. Gegeven het volgende *UML Activity Diagram*

Gevraagd: duid voor elk van onderstaande cases aan of ze toegelaten zijn volgens het bedrijfsprocesmodel beschreven door het activity diagram. Een case is één uitvoering van het bedrijfsproces en wordt beschreven door zijn volgorde van uitgevoerde activiteiten.

Case 1: begin – A – B – D – H – H – H – einde	JA	NEE
Case 2: begin – A – D – F – H – G – B – C – einde	JA	NEE

Case 3: begin - A - B - C - E - D - F - G - einde	JA	NEE
Case 4: begin - A - B - D - H - C - einde	JA	NEE
Case 5: begin - A - D - F - G - einde	JA	NEE
Case 6: begin - A - E - B - D - C - F - H - G - einde	JA	NEE

5. Gegeven een ER diagram en hiervan ook SQL taal. Vraag: Waar is er informatie verloren gegaan bij de overzetting van ER naar relationeel?
6. Sequence flows zijn niet toegelaten om hun pool boundary te overschrijden. Met welke construct worden interacties tussen pools dan voorgesteld?

PERSONEELSBELEID

Professor: Dirk Buyens dirk.buyens@ugent.be

ALGEMEEN

Het examen bestaat uit 2 soorten vragen. Enerzijds krijg je 12 begrippen die moeten verklaard worden, waarvan je er zelf 10 mag kiezen om uit te leggen. De tweede helft van het examen bestaat uit grote vragen over bepaalde theorieën en ook steeds één vraag die letterlijk een case uit het boek is.

EXAMEN

12 begrippen

1. Hovering
2. Dominant coalition
3. Paradox of work
4. Paradox navigator
5. 3 Coordination mechanism
6. Michigan HR Cycle
7. Neuroplasticity
8. Type II error
9. Raplex environment
10. Effortless Performance
11. Learning-on-the-go
12. employer branding
13. harvard analytical framework
14. unlearning
15. performance management
16. total cost of ownership
17. credible activist
18. mcdonaldization
19. paradox of productivity
20. organizational culture
21. 70:20:10 learning model
22. matrixcultuur
23. realistic job preview
24. the happy few syndrome

1. Describe the dynamic link between OB, OD and HRM and give the golden rules of organisational structuring (2 pages)
2. Make a recruitment and selection plan for a new professor for corporate finance at the university of Ghent (2 pages)
3. How HR can add value to a company (2 pages)
4. 7 awareness questions - sense making process Ulrich & Ulrich (toegepast op jezelf) (2pages)

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Professor: Saskia Crucke saskia.crucke@ugent.be

EXAMEN

Hier geven we een verzameling van reeksen examenvragen. Check steeds of deze vragen nog overeenstemmend met de leerstof zijn.

REEKS 1

1. Welke stelling rond C2C klopt NIET?

- A) C2C focust op eco-efficiëntie
- B) C2C focust op biologisch afbreekbare producten
- C) C2C focust op upcycling

2. Welke quote van Nobelprijswinnaar Friedman wordt vaak gebruikt omtrent MVO? Duid aan wat NIET past.

- A) Carroll-model: bedrijven moeten enkel focussen op economisch en juridische verantwoordelijkheden.
- B) Friedman volgt een shareholderbenadering
- C) Bedrijven moeten zowel economische als maatschappelijke verantwoordelijk volgen

3. Welk van de onderstaande voorbeelden is een voorbeeld van instrumenteel belang?

- A) Buren ondervinden geurhinder ten gevolge van een bedrijfsproces
- B) Een journalist schrijft een artikel over kinderarbeid op plantages
- C) Klanten klagen aan dat een bedrijf bij de oogst van cacao kinderen worden ingezet.

4. Iets met te weinig kwantitatieve gegevens die elkaar opvolgen in de consistente rapporten die met elkaar vergeleken worden

- A) Comparability
- B) Clarity
- C) Accuracy

5. Twee fabrikanten maken wasproduct uit petroleum, dit is dus vervuilend. Fabrikant A gaat minder petroleum gebruiken en fabrikant B maakt gebruik van een nieuw productieproces waarbij het product biologisch afbreekbaar wordt. Bekijk vanuit Porter.

- A) Enkel fabrikant A doet aan strategic CSR.
- B) Enkel fabrikant B doet aan strategic CSR.
- C) Beide fabrikanten doen aan strategic CSR.

6. Wat wordt verstaan onder de 'Business case CSR'.

- a) moet afgestemd zijn op hun bedrijfs....
- b) bedrijven doen aan MVO om de financiële performantie te verhogen
- c) Zit ingebed in het bedrijfsleven

7. Gastcollege over natuursteen: wat is correct mbt supply chain over kasseien tegenover supply chain van andere natuursteen

- A) Social issues ah begin van de supply chain
- B) Kasseien zijn meer diffuus
- C) .

8. Chocolade producent Callebaut gaat rechtstreeks onderhandelen met boeren die zich verenigd hebben in coöperaties.

- A) Enkel diffuus
- B) Diffuus en verkorten van SC
- C) Enkel verkorten van SC

9. Afrikaans bedrijf biedt werknemers aan aan Westerse bedrijven. Probleem: geen goede werkkrachten door aids en oorlog. *Bedrijven die actief zijn in gebieden waar aids is en oorlog kunnen moeilijk geschikte werknemers vinden.* Welke social issue is dit voor de Westerse bedrijven?

- A) General
- B) Value chain social impact
- C) Social dimension of competitive context

10. Rugzakprincipe; wat is fout

- A) Wordt gegeven per doelgroepmedewerker
- B) Subsidies zijn vast bedrag, geen aanvulling als subsidies op zijn
- C) Hangt af van de afstand tot de arbeidsmarkt.

11. Maatwerkdecreet: wat klopt niet

- A) Meer focus op doorstroom
- B) Andere vorm van subsidies
- C) Groepen meer opsplitsen

12. Visser vermeldt in zijn kritiek op MVO dat MVO o.a. faalt omdat er sprake is van 'Uneconomic CSR' Wat bedoelt hij met dit concept?

- A) MVO wordt vaak toegepast in ondersteunende activiteiten en draagt op die manier geen economische waarde bij.
- B) Bedrijven hebben nog altijd te weinig een economische reflex bij MVO. Ze denken te weinig aan de economische waarde die MVO kan creëren.
- C) MVO is niet altijd de beste economische keuze omdat bedrijven nog altijd hun maatschappelijke kosten kunnen afwentelen op de maatschappij.

13. Als kledingfabrikanten 'eerlijke kleding' willen verkopen, zullen ze er ook moeten voor zorgen dat de verschillende schakels in de keten 'eerlijk' zijn. Sommige Westerse kledingfabrikanten vermelden op hun website een lijst met leveranciers die na een

externe audit blijken te voldoen aan alle opgelegde voorwaarden. Welke safeguard wordt hier NIET toegepast?

- A) Third party certification
- B) Goal congruence
- C) Reputation effect

14. Wat is, volgens het onderzoek van Aguinis en Glavas (2012), een mogelijk positief resultaat van MVO op organisationeel niveau?

- A) Betere reputatie
- B) Hogere efficiëntie
- C) Hogere klantentrouw

15. Verantwoording afleggen over MVO in de supply chain is voor organisaties een hele uitdaging. Welke stelling klopt volgens het onderzoek van Kim en Davis (2016)?

- A) Hoe meer publieke aandacht organisaties krijgen, hoe hoger de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain
- B) Hoe sterker de internationale diversificatie van een organisatie, hoe lager de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain
- C) Hoe meer macht organisaties hebben ten aanzien van hun leveranciers, hoe hoger de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain

16. Wat verstaat men onder geïntegreerd rapporteren (integrated reporting) in het kader van duurzaamheidsrapportering?

- A) De organisatie levert een MVO-rapport af waarin de verwachtingen van de stakeholders geïntegreerd zijn
- B) De organisatie levert een MVO-rapport af waarin de SDG's geïntegreerd zijn
- C) De organisatie levert een rapport af waarin de financiële en de niet-financiële resultaten geïntegreerd zijn.

17. Welke van de volgende aspecten is, volgens het onderzoek van Aguinis en Glavas (2012), GEEN moderator die de resultaten/effecten van MVO-activiteiten beïnvloedt?

- A) De aanwezigheid van managers die het MVO-beleid ondersteunen
- B) De trots die medewerkers voelen omwille van het MVO-beleid van de organisatie
- C) De visibiliteit van de sector waarin de organisatie actief is

18. Rank a brand is?

- A) External influencer
- B) External authoriser
- C) External persuader

19. Uit het onderzoek van Bouten e.a. (2011) blijkt dat Belgische beursgenoteerde bedrijven het meest rapporteren over:

- A) De resultaten die ze realiseren op vlak van MVO

- B) De doelstellingen die ze nastreven op vlak van MVO
- C) De activiteiten die ze ondernemen op vlak van MVO

20. Wat is juist mbt governance

- A) Governance komt niet voor in GRI
- B) Governance is geen mvo-issue
- C) Good governance heeft een positieve invloed op MVO

21. Werknemers die inzetten in VZW's

- A) Filantropische verantwoordelijkheid
- B) Ethische verantwoordelijkheid
- C) Sociale verantwoordelijkheid'

22. Wat hoort niet bij agency theory?

- A) Trust
- B) Reputation effect
- C) Goals congruence

23. Voorbeeld duurzame doelstelling, voldoet dit aan comprehensive verslag? Rapporteer over visie en over uitkomst. Willen 20% geen milieu-indicatoren aanwezig

- A) Ja
- B) Nee
- C) Kan je niet uitmaken uit gegevens

24. GRI (foute stelling)

- A) Organisaties moeten rapporteren ALLE dingen als ze de richtlijnen van GRI volgen
- B) GRI is in stand gekomen met samenspraak NGO's
- C) GRI geeft richtlijnen over inhoud en kwaliteit duurzaamheidsverslag

25. Bij de GRI moeten organisaties die onderwerpen selecteren waarop ze een significante economische, ecologische en sociale impact hebben. Over welk GRI-principe gaat het hier?

- A) Materialiteit
- B) Accuracy
- C) Completeness

26. Einde van het jaar wil Knorr 80% duurzame groenten telen omdat je anders in je eigen vel schiet

- A) Corporate citizenshipSDG
- B) Corporate Responsiveness
- C) Corporate Responsibility

27. Mvo is soort van risicomanagement volgens de typologie van Donaldson/Preston?

- A) Normatief
- B) Instrumenteel
- C) relationeel

28. SDG's: van 3 P's naar 5 P's. Welke 2 P's horen wel bij SDG's maar niet bij MDG's

- A) Prosperity en peace
- B) Partnership en peace
- C) Prosperity en partnership

29. Coöperatief ondernemen werkt volgens de ICA-principes. Duid aan wat juist is

- A) Is altijd een CVBA
- B) Inbreng afhankelijk van financiële inbreng
- C) Participeren als klant, werknemer...

30. Vraag over sociale economie : duid aan wat juist is

- A. Is onder andere ontstaan als reactie op de vermindering van de subsidies
- B. Focust bij de social enterprise schools meer op de charismatische eigenschappen van de sociale ondernemer
- C. WISE komt enkel voor in Europa

31. Mission drift vraag

- A. Oorspronkelijke doelstellingen kunnen verwateren
- B. Het is niet altijd duidelijk in het begin wat de doelstellingen juist zijn

32. Willen het effect onderzoeken van visibiliteit van het bedrijf ten opzichte van de MVO-performantie. (door hogere MVO-initiatieven)

- A. Visibiliteit van het bedrijf is een moderator (Onafhankelijke)
- B. MVO-performantie is een mediator (Afhankelijke)
- C. Aantal MVO-initiatieven zijn mediator

33. Responsibility Paradox : wat is het juiste antwoord?

- A. Bedrijven ondervinden meer en meer moeilijkheden bij duurzaam ondernemen, terwijl er meer en meer vraag naar is door stakeholders
- B. Er wordt in toenemende mate verantwoording verwacht van de organisatie m.b.t. duurzaamheid, terwijl het moeilijker wordt voor organisaties om duurzaamheid te realiseren
- C. Klanten willen meer duurzaamheid maar doen er zelf niets voor

34. Meer dan zestig kledingbedrijven hebben in Nederland het 'Convenant Duurzame Kleding en Textiel' ondertekend waarmee ze zich engageren ten laatste binnen vijf jaar 'eerlijke kleding' te verkopen. Als de kledingbedrijven die het 'Convenant duurzame kleding en textiel' zich effectief inzetten om het milieu en klimaat te sparen bij de

productie van hun textiel en kleding zal dit ongetwijfeld de biodiversiteit ten goede komen. Volgens Ebrahim en Rangan (2014) is dit positief effect een:

- A) Outcome
- B) Output
- C) Impact

35. M.b.t. MVO-onderzoek worden in de tekst van Aguinis en Glavas (2012) een aantal 'gaps' geformuleerd. Welke gap is van toepassing op MVO-onderzoek?

- A) Er moet meer empirisch onderzoek gebeuren want er is tot nu toe nauwelijks empirisch onderzoek.
- B) Er moet meer aandacht komen voor het institutionele niveau, dat onderbelicht is in vergelijking met andere niveaus.
- C) Er moet meer aandacht komen voor de processen die de effecten van MVO verklaren.

36. Wat wordt er bedoeld met 'systemic CSR'?

- A) In hun MVO-beleid streven organisaties naar MVO-doelstellingen en MVO-acties die de organisatiedoelstellingen ondersteunen.
- B) In hun MVO-beleid hebben organisaties duidelijk geformuleerde MVO-doelstellingen, ... actieplannen opstellen die ze nauwgezet opvolgen.
- C) In hun MVO-beleid, streven organisaties naar MVO-acties die de oorzaken van de praktijken aanpakken.

37. Strategic CSR, duidt foute stelling aan

- A) Overkoepelende doelstellingen
- B) Enkel financieel
- C) kerncompetenties verwerken in de strategie.

38. Comprehensive reporting betekent... of zoals Cruckie het vermeldde: rapporting

- A) Over elk MVO-item uitgebreid rapporteren
- B) Volledig beeld schetsen dat een impact geeft op de omgeving
- C) Op een duidelijke en goede te begrijpen manier rapporteren

39. Of een hogere MVO-performantie leidt tot een hogere financiële performantie, is een prangende vraag bij bedrijfsleiders en onderzoekers. Welke uitspraak is NIET correct?

- A) Er is nog maar weinig onderzoek verricht naar het verband tussen MVO-performantie en financiële performantie, waardoor hier geen uitspraken over gedaan kunnen worden
- B) Sommige onderzoeksresultaten geven aan dat organisaties met slack resources een hogere MVO-performantie hebben
- C) Het feit dat er geen eenduidige maatstaf bestaat voor het meten van MVO-performantie bemoeilijkt het onderzoek naar de relatie tussen MVO-performantie en financiële performantie

REEKS 2

1. In het artikel 'De ongemakkelijke waarheid over avocado's' pleit men voor een label voor avocado's omdat de opbrengsten van de avocadoteelt nu veelal terecht komen bij In plaats van bij de boeren zelf. Wat is NIET van toepassing op Fair Trade?

- A) Door de Faire Trade benadering wordt de supply chain verkort.
- B) Door de Faire Trade benadering wordt de supply chain minder diffuus.
- C) Door de Faire Trade benadering verschuiven de social issues binnen de supply chain

2. Verantwoording afleggen over MVO in de supply chain is voor organisaties een hele uitdaging. Welke stelling klopt volgens het onderzoek van Kim en Davis (2016)?

- A) Hoe meer publieke aandacht organisaties krijgen, hoe hoger de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain.
- B) Hoe sterker de internationale diversificatie van een organisatie, hoe lager de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain.
- C) Hoe meer macht organisaties hebben ten aanzien van hun leveranciers, hoe hoger de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain.

3. Rank a brand is een onafhankelijke merken vergelijkingssite die consumentenmerken in diverse sectoren beoordeelt en vergelijkt op duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid (www.rankabrand.nl). Rank a brand maant consumenten aan om merken te 'porren'. Als ze aan ondernemingen vragen waarom ze nog zo weinig aan duurzaamheid doen, krijgen ze vaak als antwoord: 'De klant vraagt er niet naar'. Met welke benadering van MVO, volgens de typologie van Donaldson en Preston (1995), komt deze reactie van de ondernemingen overeen?

- A) Normatief
- B) Relationeel
- C) Instrumenteel

4. Wat verstaat men onder geïntegreerd rapporteren (integrated reporting) in het kader van duurzaamheidsrapportering?

- A) De organisatie levert een MVO-rapport af waarin de verwachtingen van de stakeholders geïntegreerd zijn
- B) De organisatie levert een MVO-rapport af waarin de SDG's geïntegreerd zijn
- C) De organisatie levert een rapport af waarin de financiële en de niet-financiële resultaten geïntegreerd zijn.

5. M.b.t. MVO-onderzoek worden in de tekst van Aguinis en Glavas (2012) een aantal 'gaps' geformuleerd. Welke gap is van toepassing op MVO-onderzoek?

- A) Er moet meer empirisch onderzoek gebeuren want er is tot nu toe nauwelijks empirisch onderzoek.
- B) Er moet meer aandacht komen voor het institutionele niveau, dat onderbelicht is in vergelijking met andere niveaus.
- C) Er moet meer aandacht komen voor de processen die de effecten van MVO verklaren.

6. Wat is van toepassing met betrekking tot 'Comprehensive reporting' (Bouten e.a., 2011)?

- A) Comprehensive reporting betekent dat men een volledig beeld geeft van de impact van o...
- B) Comprehensive reporting betekent dat men over elk MVO-rapport uitgebreid ...
- C) Comprehensive reporting betekent dat men op een duidelijke, goed te begrijpen manier ...

7. Wat wordt er bedoeld met 'systemic CSR'?

- A) In hun MVO-beleid streven organisaties naar MVO-doelstellingen en MVO-acties die de organisatiedoelstellingen ondersteunen.
- B) In hun MVO-beleid hebben organisaties duidelijk geformuleerde MVO-doelstellingen , ... actieplannen opstellen die ze nauwgezet opvolgen.
- C) In hun MVO-beleid, streven organisaties naar MVO-acties die de oorzaken van de praktijken aanpakken.

8. In de kledingsector zijn er zowel social issues bij de verwerking van natuurlijke grondstoffen (wol, katoen,...) als bij het maken van de kledingstukken zelf. Welke uitspraak is correct, rekening houdende met de kenmerken van de supply chain (Roberts, 2003)?

- A) Het aanpakken van de social issues bij het verwerken van natuurlijke grondstoffen is even moeilijk als het aanpakken van de social issues bij het maken van de kledingstukken.
- B) Het aanpakken van de social issues bij het verwerken van natuurlijke grondstoffen is het moeilijkst.
- C) Het aanpakken van de social issues bij het maken van de kledingstukken is het moeilijkst.

9. Of een hogere MVO-performantie leidt tot een hogere financiële performantie, is een prangende vraag bij bedrijfsleiders en onderzoekers. Welke uitspraak is NIET correct?

- A) Er is nog maar weinig onderzoek verricht naar het verband tussen MVO-performantie en financiële performantie, waardoor hier geen uitspraken over gedaan kunnen worden.
- B) Sommige onderzoeksresultaten geven aan dat organisaties met slack resources een hogere MVO-performantie hebben.
- C) Het feit dat er geen eenduidige maatstaf bestaat voor het meten van MVO-performantie bemoeilijkt het onderzoek naar de relatie tussen MVO-performantie en financiële performantie.

10. Maatwerkdecreet: wat klopt niet

- A) Meer focus op doorstroom
- B) Andere vorm van subsidies
- C) Groepen meer opsplitsen

11. Welke van onderstaande is een moderator

- A) De macht van klanten

- B) Klantentrouw
- C) Klanttevredenheid

12. Een vraag over duurzaam aankopen. Mvo is soort van risicomanagement volgens de typologie van Donaldson/Preston?

- A) Instrumenteel
- B) Normatief
- C) Rationeel

13. Chocolade producent Callebaut gaat rechtstreeks onderhandelen met boeren die zich verenigd hebben in coöperaties.

- A) Enkel diffuus
- B) Diffuus en verkorten van supply chain
- C) Enkel verkorten van supply chain

14. Wat betekent "mission-drift"?

- A) Oorspronkelijke doelstellingen kunnen verwateren
- B) Het is niet altijd duidelijk in het begin wat de doelstellingen juist zijn
- C)

15. Einde van het jaar wil Knorr 80% duurzame groenten telen omdat je anders in je eigen vel schiet

- A) Corporate citizenship
- B) Corporate Responsiveness
- C) Corporate Responsibility

16. Welke quote van Nobelprijswinnaar Friedman wordt vaak gebruikt omtrent MVO? Duid aan wat NIET past.

- A) Carroll-model: bedrijven moeten enkel focussen op economisch en juridische verantwoordelijkheden.
- B) Friedman volgt een shareholderbenadering
- C) Bedrijven moeten zowel economische als maatschappelijke verantwoordelijk volgen

17. Iets met te weinig kwantitatieve gegevens die elkaar opvolgen in de consistente rapporten die met elkaar vergeleken worden wat is het niet?

- A) Comparability
- B) Clarity
- C) Accuracy

18. Wat wordt verstaan onder de 'Business case CSR'.

- a) moet afgestemd zijn op hun bedrijfs....
- b) bedrijven doen aan MVO om de financiële performantie te verhogen
- c) Zit ingebed in het bedrijfsleven

19. Rugzakprincipe; wat is fout

- A) Wordt gegeven per doelgroepmedewerker
- B) Subsidies zijn vast bedrag, geen aanvulling als subsidies op zijn
- C) Hangt af van de afstand tot de arbeidsmarkt.

20. Wat is juist mbt governance

- A) Governance komt niet voor in GRI
- B) Governance is geen mvo-issue
- C) Good governance heeft een positieve invloed op MVO

21. Gastcollege over kasseien: welke safeguard werkt niet volgens Bram callewier?

- A) Trust
- B) Third party certification
- C) Goal congruence

22. GRI (foute stelling)

- A) Organisaties moeten rapporteren ALLE dingen als ze de richtlijnen van GRI volgen
- B) GRI is in stand gekomen met samenspraak NGO's
- C) GRI geeft richtlijnen over inhoud en kwaliteit duurzaamheidsverslag

23. Voorbeeld duurzame doelstelling, voldoet dit aan comprehensive verslag? Rapporteer over visie en over uitkomst. Willen 20% ... geen milieu-indicatoren aanwezig

- A) Ja
- B) Nee
- C) Kan je niet uitmaken uit gegevens

24. Wat hoort niet bij agency theory?

- A) Trust
- B) Reputation effect
- C) Goals congruence

25. SDG's: van 3 P's naar 5 P's. Welke 2 P's horen wel bij SDG's maar niet bij MDG's

- A) Prosperity en peace
- B) Partnership en peace
- C) Prosperity en partnership

26. Coöperatief ondernemen werkt volgens de ICA-principes. Duid aan wat NIET juist is

- A) Is altijd sowieso een CVBA
- B) Economische inbreng
- C) Focust op 'mutual interest'

27. Willen het effect onderzoeken van visibiliteit van het bedrijf ten opzichte van de MVO-performantie. (door hogere MVO-initiatieven)

- A. Visibiliteit van het bedrijf is een moderator
- B. MVO-performantie is een mediator
- C. Aantal MVO-initiatieven zijn mediator

28. Responsibility Paradox : wat is het juiste antwoord?

- A.
- B. Er wordt in toenemende mate verantwoording verwacht van de organisatie m.b.t. duurzaamheid, terwijl het moeilijker wordt voor organisaties om duurzaamheid te realiseren
- C.

REEKS 3

1) ... vermeldt in zijn kritiek op MVO dat MVO o.a. faalt omdat er sprake is van '...' Wat bedoelt hij met dit concept?

- a. MVO wordt vaak toegepast in ondersteunende activiteiten en draagt op die manier geen economische waarde bij
- b. Bedrijven hebben nog altijd te weinig een economische reflex bij MVO. Ze denken te weinig aan de economische waarde die MVO kan creëren
- c. MVO is niet altijd de beste economische keuze omdat bedrijven nog altijd hun maatschappelijke kosten kunnen afwentelen op de maatschappij

2) Meer dan zestig kledingbedrijven hebben in Nederland het 'Convenant Duurzame Kleding en Textiel' ondertekend waarmee ze zich engageren ten laatste binnen vijf jaar 'eerlijke kleding' te verkopen. Als de kledingbedrijven die het 'Convenant duurzame kleding en textiel' zich effectief inzetten om het milieu en klimaat te sparen bij de productie van hun textiel en kleding zal dit ongetwijfeld de biodiversiteit ten goede komen. Volgens Ebrahim en Rangan (2014) is dit positief effect een:

- a. Outcome
- b. Output
- c. Impact

3) In 2016 werden de 17 SDG's (duurzame ontwikkelingsdoelstellingen) als opvolging van de 8 MDG's (milleniumdoelstellingen) opgesteld. Wat is NIET juist i.v.m. de MDG's en de SDG's?

- a. Zowel de MDG's als de SDG's hebben een focus op people, planet en profit
- b. De SDG's kwamen tot stand in samenspraak met het bedrijfsleven in tegenstelling tot de MDG's
- c. 'Peace' is één van de aspecten waarop de SDG's zich richten, wat niet aan bod kwam bij de MDG's

4) De motieven van de stakeholders om druk uit te oefenen, kunnen heel verschillend zijn. In welk van onderstaande voorbeelden is er sprake van een instrumenteel belang van stakeholders?

- a. Klanten klagen aan dat een bedrijf bij de oogst van cacao kinderen worden ingezet
- b. Een journalist klaagt aan dat door bosontginning een lokale bevolkingsgroep in Indonesië niet meer kan voorzien in zijn levensonderhoud
- c. Buurtbewoners klagen aan dat een bedrijfsactiviteit voor geurhinder zorgt

5) Als kledingfabrikanten 'eerlijke kleding' willen verkopen, zullen ze er ook moeten voor zorgen dat de verschillende schakels in de keten 'eerlijk' zijn. Sommige Westerse kledingfabrikanten vermelden op hun website een lijst met leveranciers die na een externe audit blijken te voldoen aan alle opgelegde voorwaarden. Welke safeguard wordt hier NIET toegepast?

- a. Third party certification
- b. Goal congruence
- c. Reputation effect

6) In het artikel 'De ongemakkelijke waarheid over avocado's' pleit men voor een label voor avocado's omdat de opbrengsten van de avocadoteelt nu veelal terecht komen bij In plaats van bij de boeren zelf. Wat is NIET van toepassing op Fair Trade?

- a. Door de Faire Trade benadering wordt de supply chain verkort
- b. Door de Faire Trade benadering wordt de supply chain minder diffuus
- c. Door de Faire Trade benadering verschuiven de social issues binnen ...

7) In het gastcollege van Samsung kwamen initiatieven aan bod zoals 'Beat the street' en 'Molengeek'. Over welk soort social issues gaat het?

- a. Value chain social impacts
- b. Generic social impacts
- c. Social dimensions of competitive context

8) Wat is, volgens het onderzoek van Aguinis en Glavas (2012), een mogelijk positief resultaat van MVO op organisationeel niveau?

- a. Betere reputatie
- b. Hogere efficiëntie
- c. Hogere klantentrouw

9) Verantwoording afleggen over MVO in de supply chain is voor organisaties een hele uitdaging. Welke stelling klopt volgens het onderzoek van Kim en Davis (2016)?

- a. Hoe meer publieke aandacht organisaties krijgen, hoe hoger de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain
- b. Hoe sterker de internationale diversificatie van een organisatie, hoe lager de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain
- c. Hoe meer macht organisaties hebben ten aanzien van hun leveranciers, hoe hoger de verantwoording zal zijn over MVO in de supply chain

10) Rank a brand is een onafhankelijke merkenvergelijkingssite die consumentenmerken in diverse sectoren beoordeelt en vergelijkt op duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid (www.rankabrand.nl). Rank a brand maant consumenten aan om merken te 'porren'. Als ze aan ondernemingen vragen waarom ze nog zo weinig aan duurzaamheid doen, krijgen ze vaak als antwoord: 'De klant vraagt er niet naar'. Met welke benadering van MVO, volgens de typologie van Donaldson en Preston (1995), komt deze reactie van de ondernemingen overeen?

- a. Normatief
- b. Relationeel
- c. Instrumenteel

11) Het coöperatief ondernemen kent een opmars in Vlaanderen. Wat is GEEN principe van coöperatief ondernemen (ICA-principes)?

- a. Aandeelhouders hebben stemrecht volgens hun financiële inbreng
- b. Er is sprake van economische participatie door de aandeelhouders
- c. Coöperatief ondernemen schenkt veel aandacht aan de lokale gemeenschap

12) Bij de GRI moeten organisaties die onderwerpen selecteren waarop ze een significante economische, ecologische en sociale impact hebben. Over welk GRI principe gaat het hier?

- a. Completeness
- b. Accuracy
- c. Materiality

13) In een organisatie met een hoge visibiliteit ... het directieteam een groter effect op de MVO-performantie.

- a. 'met een hoge visibiliteit' is een predictor
- b. 'met een hoge visibiliteit' is een mediator
- c. 'met een hoge visibiliteit' is een moderator

14) Wat verstaat men onder geïntegreerd rapporteren (integrated reporting) in het kader van duurzaamheidsrapportering?

- a. De organisatie levert een MVO-rapport af waarin de verwachtingen van de stakeholders geïntegreerd zijn
- b. De organisatie levert een MVO-rapport af waarin de SDG's geïntegreerd zijn
- c. De organisatie levert een rapport af waarin de financiële en de niet-financiële resultaten geïntegreerd zijn

15) Welke van de volgende aspecten is, volgens het onderzoek van Anguinis en Glavas (2012), GEEN mod... die de resultaten/effecten van MVO-activiteiten beïnvloedt?

- a. De aanwezigheid van managers die het MVO-beleid ondersteunen
- b. De trots die medewerkers voelen omwille van het MVO-beleid van de organisatie
- c. De visibiliteit van de sector waarin de organisatie actief is

16) M.b.t. MVO-onderzoek worden in de tekst van Aguinis en Glavas (2012) een aantal 'gaps' geformuleerd. Welke gap is van toepassing op MVO-onderzoek?

- a. Er moet meer empirisch onderzoek gebeuren want er is tot nu toe nauwelijks empirisch onderzoek
- b. Er moet meer aandacht komen voor het institutionele niveau, dat onderbelicht is in vergelijking met andere niveaus
- c. Er moet meer aandacht komen voor de processen die de effecten van MVO verklaren

17) Wat is van toepassing met betrekking tot 'Comprehensive reporting' (Bouten e.a., 2011)?

- a. Comprehensive reporting betekent dat men een volledig beeld geeft van de impact van o...
- b. Comprehensive reporting betekent dat men over elk MVO-rapport uitgebreid ...
- c. Comprehensive reporting betekent dat men op een duidelijke, goed te begrijpen manier ...

18) Wat wordt er bedoeld met 'systematic CSR'?

- a. In hun MVO-beleid streven organisaties naar MVO-doelstellingen en MVO-acties die de organisatiedoelstellingen ondersteunen
- b. In hun MVO-beleid hebben organisaties duidelijk geformuleerde MVO-doelstellingen, ... actieplannen opstellen die ze nauwgezet opvolgen
- c. In hun MVO-beleid, streven organisaties naar MVO-acties die de oorzaken van de praktijken aanpakken

19) Bij de productie van jeans wordt veel water verbruikt, voornamelijk bij het bleken van jeans. Levi Strauss optimaliseert het proces waardoor het waterverbruik vermindert. Het Nederlands jeanslabel 'Kings of Indigo' kiest voor gerecycleerd organisch katoen dat op een verantwoorde manier gekleurd en bewerkt wordt. Wanneer we deze situatie bestuderen aan de hand van het framework van Porter en Kramer (2006), welke uitspraak is dan correct?

- a. Beide jeansproducenten doen aan strategic CSR
- b. Enkel 'Levi Strauss' doet aan strategic CSR
- c. Enkel 'Kings of Indigo' doet aan strategic CSR

20) In de kledingsector zijn er zowel social issues bij de verwerking van natuurlijke grondstoffen (wol, katoen,...) als bij het maken van de kledingstukken zelf. Welke uitspraak is correct, rekening houdende met de kenmerken van de supply chain (Roberts, 2003)?

- a. Het aanpakken van de social issues bij het verwerken van natuurlijke grondstoffen is even moeilijk als het aanpakken van de social issues bij het maken van de kledingstukken
- b. Het aanpakken van de social issues bij het verwerken van natuurlijke grondstoffen is het moeilijkst

- c. Het aanpakken van de social issues bij het maken van de kledingstukken is het moeilijkst

21) Of een hogere MVO-performantie leidt tot een hogere financiële performantie, is een prangende vraag bij bedrijfsleiders en onderzoekers. Welke uitspraak is NIET correct?

- a. Er is nog maar weinig onderzoek verricht naar het verband tussen MVO-performantie en financiële performantie, waardoor hier geen uitspraken over gedaan kunnen worden
- b. Sommige onderzoeksresultaten geven aan dat organisaties met slack resources een hogere MVO-performantie hebben
- c. Het feit dat er geen eenduidige maatstaf bestaat voor het meten van MVO-performantie bemoeilijkt het onderzoek naar de relatie tussen MVO-performantie en financiële performantie

22) Uit het onderzoek van Bouten e.a. (2011) blijkt dat Belgische beursgenoteerde bedrijven het minst rapporteren over:

- a. De resultaten die ze realiseren op vlak van MVO
- b. De doelstellingen die ze nastreven op vlak van MVO
- c. De activiteiten die ze ondernemen op vlak van MVO

23) Onder het programma 'Senior Training Days' laat Samsung zijn medewerkers op vrijwillige basis opleidingen geven aan senioren om hen digitale vaardigheden bij te brengen. Onder welke verantwoordelijkheid valt dit volgens het model van Carroll?

- a. Ethische verantwoordelijkheid
- b. Filantropische verantwoordelijkheid
- c. Sociale verantwoordelijkheid

24) Welke uitspraak is NIET van toepassing op Cradle-to-cradle?

- a. C2C streeft naar biologisch afbreekbare grondstoffen
- b. Een kernconcept bij C2C is eco-effectiviteit
- c. Bij C2C wordt er sterk ingezet op recyclage

ENKELE KEUZEVAKKEN

LANDBOUW EN VOEDINGSECONOMIE (PROF. DR. XAVIER GELLYNCK)

Bij elke vraag mag er maximaal één A4 bladzijde geschreven worden. De professor heeft graag een kort en volledig antwoord.

- ✓ Som de elementen op, die het verschil in aangeboden hoeveelheid en geproduceerde hoeveelheid verklaren.
- ✓ Geef aan waarom de prijs- en aanbodbeweging van het spinnenwebmodel verschilt van deze van de varkenscyclus.
- ✓ Leg de principes uit van het interregionaal evenwichtsmodel a.d.h.v. een figuur en geef er de nodige uitleg bij.
- ✓ Toepassing: leg de tredmolentheorie uit a.d.h.v. volgend situatie. 85% van Amerikaanse landbouwers maakt gebruik van genetisch gemanipuleerde sojabonen.
- ✓ GLB a. Waarom veranderde het GLB hun beleid?
- ✓ b. Som de instrumenten op van de eerste twee pijlers van het GLB
- ✓ Illustreer de introductiecurve die het gebruik van een technische vinding in de loop van de tijd weergeeft. Bespreek kort de verschillende adoptie-categorieën voor melkrobots.
- ✓ Geef de onderhandelings thema's van de WTO weer.
- ✓ Bespreek de theorie van de marktgrenzen.
- ✓ Rostow onderscheidt een aantal stadia in het groeiproces van landen. Leg kort uit
- ✓ Geef een schematische voorstelling en korte uitleg van de varkenscyclus van trimester T tot T+6, uitgaande van een productiedaling.
- ✓ Geef de 5 stadia die volgens Mosher nodig zijn om een landbouweconomie te doen uitstijgen boven zijn zelfvoorzieningsgraad.
- ✓ Geef een schematische voorstelling van de drijvende krachten in de voedingsindustrie en leg kort de kracht "consumenten" uit.
- ✓ Geef de voorwaarden voor economische groei van Moscher.

ECONOMISCHE SYSTEMEN IN OOST-EUROPA EN CHINA (PROF. DR. BRUNO MERLEVEDE)

OOST-EUROPA

- ✓ ✓ Waarover gaat het industrialisatie-debat? Welke visies zijn er? Pas dit toe op de situatie in de Sovjet-Unie na Lenins dood.
- ✓ ✓ Wat was het verloop van het gemiddelde BBP gedurende de transitie? Maak een grafiek. Wat werd verwacht bij het begin van transitie? Vergelijk met een land zoals België.
- ✓ ✓ Verklaar welke keuze inzake transitie-snelheid u zou maken bij aanvang van de transitie als sociale welvaartsplanner? Hoe komt u tot deze keuze? Welk criterium hanteert u?
- ✓ ✓ Wat was het resultaat van stabilisatie op vlak van inflatie en overheidsbudget? Hoe zijn inflatie en overheidsbudget aan elkaar gelinkt? Met welk dilemma zag de overheid zich vaak geconfronteerd?
- ✓ ✓ Schets kort de visie op de economie ten tijde van de tsaren. Wat was het uiteindelijke gevolg hiervan?

- ✓ ✓ De voormalige communistische staat Polistan wil een nieuw beleid implementeren dat erop gericht is buitenlandse investeringen aan te trekken. Men wil het beleid opstellen in functie van de voorkeur voor directe investeringen boven portefeuille-investeringen, zonder deze laatste expliciet te ontmoedigen. Waarom zou Polistan dit doen?
- ✓ ✓ Wat verstaan we onder spontane/insider privatisering? Wat is het effect van de controle door insiders en link dit aan hun verwachtingen van de privatisering van hun bedrijf? Beoordeel deze methode.
- ✓ ✓ Tijdens transitie was er een enorme terugval van het BNP. Eén van de reacties was dat dit niet waar was (ongeloof). Leg uit?

CHINA

- ✓ ✓ Link de omschakeling van Oorlogscommunisme naar NEB met de omschakeling van plan naar markteconomie
- ✓ ✓ Wat is er speciaal aan buitenlandse investeringen in China, hoe is dit geëvolueerd doorheen de tijd, bespreek de spillovers (horizontal) en pas ze toe op China.
- ✓ ✓ 2 vragen over het groepswerk

ECONOMISCHE GEOGRAFIE (PROF. DR. FRANK WITLOX)

Er worden 3 vragen gegeven waarvoor je je schriftelijk kan voorbereiden.

- ✓ Situeer de marktgebiedanalyse in de klassieke locatietheorie
- ✓ Leg de structurele (neo-marxistische) benadering van het lokatieprobleem uit. Leg de verschillende afbakeningsmogelijkheden uit
- ✓ Leg uit:
 - ✓ Density delay
 - ✓ Organisational survival
 - ✓ Circulaire cumulatieve causatie
 - ✓ Hausmannisatie
 - ✓ Revanshism
 - ✓ Ontevredenheidsindex
 - ✓ Ecologische fout
- ✓ Bespreek de theorie van Weber. Bespreek de rank size rule.
- ✓ Bespreek het $k=4$ systeem van Christaller. Bespreek de Grondrente.
- ✓ Extra vraagjes op mondeling:
 - ✓ Geef de eenheid van reikwijdte en drempelwaarde (km).
 - ✓ Wat zou Ricardo doen opdat mensen met een slechte grond niet de andere grond 'veroveren'? (belasting)
 - ✓ Wat is gentrificatie en gerry-mandering?
 - ✓ Hoe zou je een regressievergelijking (met 2 niveaus) omvormen opdat er geen ecologische fout is?

ECONOMIE EN ETHIEK (PROF. DR. LUDOVIC PEFEROEN)

- ✓ Geef de oorzaken van het ontstaan van business ethics + becommentarieer.
- ✓ Geef de oorzaken van morele onmacht. Neem twee oorzaken die je nader verklaart aan de hand van een voorbeeld.
- ✓ Er is een nieuw wetsvoorstel goedgekeurd: 1/3 van de Raad van Bestuur van zowel bedrijven als de overheid moet bestaan uit vrouwen. Becommentarieer aan de hand van de geziene leerstof.

ONTWIKKELINGSECONOMIE (PROF. DR. IR. MARIJKE D'HAESE)

- ✓ Wat verstaat men onder de 'urban bias'? Wat zijn de belangrijkste gevolgen ervan?
- ✓ Discussievraag: is het mogelijk om op wereldvlak tot een ontwikkeling te komen tot een welvaartsniveau van de ontwikkelde landen?
- ✓ Migratiemodel van Todaro. Minimumlonen in de moderne sector die hoger liggen dan deze in de landbouw.
- ✓ Wat is het effect van de interventie op de stedelijke werkloosheid, de rurale arbeidskrachten en het ruraal loon?
- ✓ Zal na migratie het loon in de rurale sector gelijk zijn aan de moderne sector?
- ✓ Wat is het gevolg voor het evenwicht in b als men rekening houdt met migratiekosten?
- ✓ Wat is het effect op het evenwicht in b als moderne bedrijven zich vestigen in het rurale milieu?
- ✓ Two sector model: wat is het? Is er sprake van meer of minder gelijkheid bij sector enlargement en wie wint en verliest erbij?
- ✓ Wat zijn voor en nadelen van industrieën die zich bij elkaar vestigen (clusters)? Hoe kan dit positief inwerken op gelijkheid en armoede?
- ✓ Milieuvervuiling, wat oorzaken en gevolgen zijn, hoe zal het verder moeten met de vervuiling, wat zijn verschillen tussen urban en rural?
- ✓ Meerkeuzevragen op: http://wps.aw.com/aw_todarosmit_econdevlp_10/ Via deze link vind je ook een overzicht van ieder hoofdstuk.

SOCIAAL RECHT (PROF. DR. PATRICK HUMBLET)

EXAMENVRAGEN THEORIE:

- ✓ Bespreek de schorsing van een arbeidsovereenkomst wegens ziekte/ongeval.
- ✓ Bespreek arbeidsongevallen en beroepsziekten.
- ✓ Wat is een “ressort” van een paritair comité, waarom is dit belangrijk en hoe bepaal je onder welk “ressort” een werknemer valt?
- ✓ Wat is een “technische bedrijfseenheid”?
- ✓ Verklaar: het normatieve gedeelte van de CAO.
- ✓ Wat is het “remgeld”?

CASUS:

Luc werkt bij de onderneming NV Tracto. Hij werkte daar sinds 1 januari 1988 als garagist, maar werd op 1 juli 1995 gepromoveerd tot baas. Hij heeft nu leiding over 4 garagisten en geeft verslag uit over de gang van zaken op de vergaderingen. In de vakantieperiodes wanneer het druk is, helpt Luc wel nog steeds met de reparaties. Wegens een onachtzaamheid heeft hij bij 1 van deze reparaties een moersleutel verloren. Daardoor is een kortsluiting ontstaan in de trekker van Jos (werknemer NV Tracto) en is deze in brand geschoten. Ten gevolge hiervan is de Kennedytunnel 2 uur afgesloten moeten worden.

- ✓ Kan de schade verhaald worden op Luc?
- ✓ Is Luc een arbeider of een bediende?
- ✓ De werkgever denkt eraan Luc te ontslaan. Welke opzeggingstermijn moet deze respecteren en wanneer gaat deze in?
- ✓ Jos is twee maanden arbeidsongeschikt. Wie betaalt zijn loon/uitkeringen gedurende deze periode?
- ✓ Luc voelt de bui al hangen en wil zich snel nog tot vakbondsafgevaardigde laten benoemen omdat deze een ontslagbescherming geniet.
- ✓ Kan Luc aangesteld worden als vakbondsafgevaardigde?
- ✓ In de hypothese dat Luc vakbondsafgevaardigde is, welke procedure moet gevolgd worden als men hem wenst te ontslaan wegens een dringende reden?

RECHTSECONOMIE (PROF. DR. BEN DEPOORTER)

Er worden 2 open vragen gesteld die elk op 4 punten staan. Vervolgens krijg je 20 multiple choice vragen (enkel juist/fout) waarbij je 15 correcte antwoorden moet geven om 6/12 te behalen. Indien je minder dan 15 correcte antwoorden geeft, wordt je punt 10 x (correcte antwoorden/15).

OPEN VRAGEN

- ✓ Leg uit hoe en waarom bedrijven offensief en defensief gebruik kunnen maken van octrooien.
- ✓ Welke oplossingen halen rechtseconomen aan voor het judgment proofness-probleem bij daders?

MULTIPLE CHOICE

- ✓ Margaret Brining stelt dat verlovingsringen een economisch nut van onderpand hebben voor de vrouw wanneer de verloving verbroken wordt.
- ✓ Aansprakelijkheidsrecht is een voorbeeld van indirecte rechtshandhaving.
- ✓ De schikkingsruimte onder de Engelse regel is groter dan deze onder de Amerikaanse regel wanneer de verweerder de kans op winnen van de eiser positiever inschat dan dat de eiser zelf de kans op winnen inschat.
- ✓ Volgens de studie van X is het gebruik van SUV's Pareto-efficiënt.
- ✓ Het voordeel van de expectation measure is dat er een optimale contractbreuk of optimale naleving van het contract plaatsvindt, zelfs wanneer de rechtbank de waarde van de schade bij contractbreuk/niet-naleving niet weet.
- ✓ Schuldaansprakelijkheid is een open, ex-ante norm omdat het schuldbegrip achteraf dient ingevuld te worden.
- ✓ Wanneer 2 bedrijven een contract sluiten voor het bouwen van een machine aan een prijs van €150.000, dan is het efficiënt om het contract te verbreken wanneer de kosten voor het bouwen van de machine zodanig oplopen dat ze de afgesproken prijs overstijgen.
- ✓ De administratieve kosten bij schuldaansprakelijkheid zijn veel hoger dan die bij risico-aansprakelijkheid.
- ✓ Bij risico-aansprakelijkheid is het preventieniveau en het activiteitsniveau van de dader goed.
- ✓ Het activiteitsniveau van een bedrijf dat judgement proof is ligt veel lager dan sociaal gewenst.
- ✓ Volgens sommige rechtseconomen is het nuttig voor de aandeelhouders om hoge ontslagvergoedingen toe te kennen aan bedrijfsleiders omdat ze op deze manier gestimuleerd worden om meer risico's te nemen.
- ✓ Het falen van de war on drugs is volgens sommige rechtseconomen te wijten aan de

- prijsselasticiteit van drugs.
- ✓ Wanneer individuen beïnvloed worden door selfcontrolling bias, schatten ze het risico van activiteiten die ze zelf uitvoeren lager in.
 - ✓ Predatory pricing vindt enkel plaats op contestable markets.
 - ✓ Een lage investering zorgt ervoor dat een potentiële dader judgement proof wordt.
 - ✓ De Amerikaanse regel in burgerlijk procesrecht leidt meer tot geschillen dan de Engelse regel en leidt dus meer tot creatie van recht.
 - ✓ Het is moeilijk misdrijven te bestrijden omdat, daders vaak de pakkans verkeerd inschatten.
 - ✓ Bestuurlijke rechtshandhaving is altijd ex ante.
 - ✓ Het prijsverschil tussen generische geneesmiddelen en geneesmiddelen onder octrooi wordt veroorzaakt door de anti-commons effect van octrooien.
 - ✓ Private eigendom lost het probleem van de tragedy of the commons op doordat de eigenaar zijn kosten voor individueel stuk grond gaat internaliseren.
 - ✓ Een verzekeringsmaatschappij verplaatst het risico van risico-averse factoren naar risico-neutrale factoren.
 - ✓ De administratieve kosten van risicoaansprakelijkheidmaatregelen zijn duurder dan die van schadevergoedingsmaatregelen.
 - ✓ Het principe van de anti-commons verklaart ook het prijsverschil tussen generische geneesmiddelen en geneesmiddelen waar een octrooi op rust.
 - ✓ Een binnenslot is een ex-post private afschrikkingsmiddel.

ARBEID EN TEWERKSTELLING (EDDY OMEY)

ALGEMENE INFO EN TIPS

Het belangrijk om vooral de begrippen en de verbanden tussen deze begrippen (oorzaak en gevolg) te kennen. De prof vraagt uit elk hoofdstuk wel een vraag. Verder zijn er enkele opsommingen. Wees er zeker van dat je deze goed kunt, want de prof vraagt door tot hij ze allemaal gehoord heeft (of ze zelf zegt). De prof onderbreekt je vaak en vraagt heel veel naar het 'waarom'. Zorg dan ook dat je dit goed kan uitleggen. Je mag zeker een vraag uit hoofdstuk vier verwachten.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

- ✓ Getekend is de vraagcurve naar arbeid. Waarom verloopt deze vraagcurve dalend en hoe wordt de helling bepaald?
- ✓ Geef de eigenschappen van de hedendaagse vakbonden.
- ✓ Leg uit: denataliteit. Wat zijn de belangrijkste oorzaken en waarom? Wat zijn de gevolgen op KT, MLT, LT, ULT?
- ✓ Geef de verschillende mogelijke indelingen van het sociaal overleg.
- ✓ Geef de determinanten van het meso-aanbod naar arbeid en leg deze uitgebreid uit. Leg uit: Shift and share analyse. Waar wordt dit voor gebruikt?
- ✓ Determinanten van ontgroening
- ✓ Vergelijk het repartitiestelsel en het kapitalisatiestelsel en bespreek de problemen van beide.
- ✓ Bespreek het verband tussen technologie en micro-arbeidsvraag. Wat is ex-ante en ex-post substitutie? Wat is technologisch positivisme? Reageert iedereen zo?
- ✓ Bespreek de invloed van de SZ op het micro-aanbod van arbeid Geef de kenmerken van het Belgisch syndicalisme
- ✓ Geef de substitutie-elasticiteit van het aanbod
- ✓ Wat is veroudering, hoe wordt het gemeten, wat zijn de oorzaken en gevolgen Wat zijn centrale akkoorden
- ✓ Stel onderneming in potten en pannen. Wanneer is de onderneming onderworpen aan de CAO's in het paritair comité
- ✓ Leidt de winstfunctie af op korte termijn onder de hypothese van volkomen concurrentie op de factormarkten en de productmarkt.
- ✓ Stel het model op voor de vraag naar arbeid onder de hypothese van perfecte concurrentie
- ✓ Bespreek de 3 sectoren theorie
- ✓ Bespreek de mannelijke en de vrouwelijke activiteitsgraad: verloop en oorzaken
- ✓ Wat is de NAR? Waar worden de loonsonderhandelingen gedaan op interprofessioneel vlak
- ✓ Hoe kan je als een onderneming aan een CAO ontsnappen? Geef de invloed van de sociale lasten op het aanbod van arbeid
- ✓ Bespreek arbeidsduurverkorting
- ✓ Wat zijn de oorzaken van denataliteit + geef het effect op de sociale lasten Bespreek het micro-aanbod van arbeid op KT bij volkomen concurrentie Bespreek de reproductiecoëfficiënten, wat meten ze, hoe gedefinieerd.
- ✓ Geef de bepalende factoren van de activiteitsgraden op de arbeidsmarkt (allocatiemarkt en loonmarkt)
- ✓ Geef de micro-economische determinanten van het aanbod van arbeid Geef een analyse van de regionale tewerkstellingsevolutie
- ✓ Bespreek de determinanten van het macro-aanbod (of micro-aanbod) van arbeid. Op basis waarvan kan men het sociaal overleg opsplitsen in verschillende domeinen? Geef de substitutie-elasticiteit van het aanbod.
- ✓ Wat zijn de oorzaken en gevolgen van de vergrijzing van de bevolking? Wat is het verschil tussen het repartitie en kapitalisatie systeem?

- ✓ Wat is de invloed van technologie op de tewerkstelling en welke gevolgen heeft het op de beroepsstructuur?
- ✓ Wat zijn CAO's? Waar en hoe komen ze tot stand? Wat is het verschil tussen een bindend en niet-bindend CAO?